GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr: 8. Czwartek 10. stycznia 1850. Rok bieżący gazety 39.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

WIEDEN, 5. stycznia. Dzisiaj dnia 5. stycznia roku 1850 wyjdzie w Wiedniu i rozesłany będzie I. zeszyt, a jutro 6. stycznia 1850 II. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa; obadwa zeszyty jednak tymczasowo tylko w niemieckim języku.

Sprawy krajowe.

IV. wykaz darów

dla pogorzelców Brodzkich we Lwowie zebranych.

Do rąk członków wydziału Ozyasza Mayera Goldbaum i Ozyasza L. Horowitza złożyli: J. Saul Nathanson 20r., Nentsche Ettinger 10r., Hirsch Lewin, Schulem Lande i Izak Aron Ettinger razem 10r., Chaim Jonas 5r., Samuel Dawid Schaf 2r..

Do rąk członka wydziału Mayera Mintz złożyli: Józef Hersch Mises 50 r., Rachmiel Horowitz 10 r., Mayer J. Nathansohn 10 r., Feivel Polturak 3r., Noe Poperni 10 r., Mendel Bernstein 5 r., Leib Wittels 1r., Nehemias Bachstelz 5r., Lane Ornstein 30r., Moses H. Ornstein 15 r., Izak Kitaj 10 r., Pinkas Sobel 8 r., Israel Rapaport 5r., Symche Rapaport 4r., Józef Mos. Kahane 3r., Moses Flieg 5r., Moses Segel 2 r., Dawid Schapira 2 r., Abraham Steifa wdowa 2 r., Nahum Ellenberg 5r., Samuel Wohl 7r. 30k., Moses Chamaides 10r., Avigdor Bergmann 2r., Berl Blind 5r., Rachmiel Mises 4r., Symche Rapaport 2r., Abraham Berger 4r., Samiel Kehlmann i Benedykt Liss 5r., Aron Platz 2r., Schaje Abr. Buber 8r., Markus Sprecher 10r., Salamon Czaczkes 5r., Abrah. Leib Bach 5r., Berl Esterreicher 2r., Sch. Jütte Rapaport 10 r., Rachmil Ornstein 20 r., Moses Rapaport 5 r,, Jakób Epstein 5 r., Jente Nathansohn 5 r., Abraham Rapp 1r., Abraham Hiss 1r., Wolf Sbrieser 1r., Izak Pordes 4r., Abr. Ozyasz Mises 15 r., Samuel Klermann 8 r., Glanzer et Widrich 20 r., Izak Liebhaber 2 r., Jakób Lubinger 3 r., Joachim Menkes 2 r., Jakób Mentsch 1r., Leib Menkes 5r., Mendel Karpel 5r., Abraham Hersch Gesse 1r., Salamon Bodek 1r., Moses Jonas 8r., Józef Friedmann 1r., Markus Frenkel 1r: 30k., Hersch Mises 30r., Isser Blumen 1r. 30 k., Salamon Haber 1 r., Mar. Rapaport et Landes 4 r., Feiwel Witz 2r., Berisch Wepper 1r., Berisch Lauer 5r., Leiser Laner 15r., Józef H. Steingrab 5 r., Simche Rapaport 3 r., Izak Margosche 2 r., Wolf Wepper 1 rubl. śrebrny, Hersch Ornstein 20 r., Hersch Margosches 1r., Henoch Kauch 1r. 30k., Izrael Sprecher 1r., Leiser Tenner 5 r., Gedalie Kusmann 4 r., Hersch Losch 3 r., Dawid Mahl 1 r., Hersch Gruder 5 r., Losch 3 r., Salamon Thom 1 r., Chaim Hochfeld 5r., Zudik Bach 3r., N. N. 2r., Salamon Hulles 2r., Elias Korpus 2 r., Ar. Phil. Zapter 1 r., Simon Lutmacher 30 k., Józef Schönfeld 3 r., Chaim Briefer 2 r., Leiser M. Reitzes 4 r., Ozyasz Flecker 5 r., Schmelke Sokal 3 r., Chaim J. Schrenzel 2 r., Koppel Bardach 2 r. 30 k., Moses Kleinmann 4 r., Nachem Buxenbaum 2 r., Moses Feger 3 r., Dawid Goldberg 2 r., Nisson Margosches 5 r., Chaim Steingrab 12 r., Markus Schitz 1 r., Meschulem Selzer 1 r. 30 k., Efroim Chuves 2r., Wolf Rosenberg 5r., Baruch Garten 4r., Ozyasz L. Spiegel 2r., Jonas Goldenstern 5r., jego żona 5r., Mozes Zises 30 k., Chaim Masfus 2r., Moses Mentsch 2 r., Markus Schnapek 1r., Mendel Schütz 10r., Jakób Gottlieb 5r., Izrael Nathansohn 5 r. Pompach 2 r.

Do rąk członka Wydziału Izaka A. Rosenstein złożyli: P. Finkelstein 10 r., J. Jekelles 5 r., S. Samueli 5 r., Jolles 20 r., Chana Sternklar 3r., Chana Sokal 2r., Dawid H. Sokal 10r., E. Kronstein 2r., Joel Hescheles 5r., Abraham Ziller 3 r., Józef Reitzes 2 r., M. L. Ittes 3r., A. Hellin 1r. 30k., J. Philip 1 r., Hiss 1r., N. Hulles 1 r., Schrenzel et Necheles 1 r., N. Ziller 1 r., S. Birner 3 r., G. Goldstaub 3 r., L. Rapaport 1 r., K. Masses 1 r., M. H. Rentschner 2r., A. Beiser 1r. 30 k., K. Barach 1r. 45 k., F. Arnat 2 r., S. Samuel 5r., M. Sokal 1r., J. L. Russ 3r., J. Laufer 1r. Razem 768 złr. 15 kr. i jeden rubel śrebrny. Według wykazu III. 2453 złr. 57 kr. dwa ruble śrebrne i 5 zawiniątek. Przewyżka w gotowiźnie 10 złr. Ogółowa suma 3232 złr. 12 kr., 3 ruble w śrebrze i 5 zawiniątek.

Z tej sumy wysłano do komiteu Brodzkiego:

dnia 1. sierpnia 1849 . . .	1093 złr.	— kr.
„ 9. września „ . . .	1189 „	18 „
„ 10. „ „ . . .	300 „	— „
dnia 10. listopada 1849 . . .	580 złr.	54 kr.
i 2 rubli śrebrne.		
„ 2. stycznia 1850 . . .	69 „	— „
i 1 rubel.		
suma .	3232 złr.	12 kr.
i 3 ruble.		

„ 12. grudnia wysłano pakę z powyższemi zawiniątkami.

(Projekt rady ministeryalnej względem konstytucyj krajowych i regulaminu wyborów sejmowych.)

Wiedeń, 4go stycznia. Gazeta Wiedeńska ogłosiła projekt rady ministeryalnej względem konstytucyj krajowych i regulaminu wyborów sejmowych. Zawiera najprzód rzut oka na nowy kształt państwa, co się dotychczas stało i co na przyszłość ma być zdziałane. Główne zasady: które rząd przyjął w ustanowieniu tych konstytucyj krajowych, zawarte są w konstytucyi państwa, musiano tylko wynaleźć linie graniczne między prawodawczą władzą państwa i kraju, między niepodzieloną, koronie przysłużającą władzą wykonawczą, a między rozstrzygającem i administracyjnem upoważnieniem reprezentancyj krajowych i ich organów. Skład sejmów opiera się na zastępstwie interesów z bezpośredniemi wyborami. Wyborcze ciała dzielą się na trzy części, obejmujące: własność gruntu, industryę i inteligencyę, Ciała wyborcze będą według census złożone, a to w tym samym rozmiarze, jak w wyborach walnego sejmu, przeto sejmy będą reprezentować zarazem tych, którzy opłacają najwyższe, średnie i najniższe podatki. Opłacajacy najwyższe (500r.) podatki w całym kraju stanowią jedyne ciało wyborcze. Inne okręgi wyborcze stosują się do politycznego podziału kraju. Wybory odbywają się ustnem wotowaniem; deputowani obierają się na lat cztery. Zwołanie przyszłych sejmów nie jest wyznaczone, gdyż wprzódy muszą być uczynione potrzebne przygotowani; z sumienną gorliwością będzie się rząd starał wydać wszystkie do tego potrzebne rozporządzenia. Jego ces. Mość przyzwolił te zasady i zalecił przeprowadzenie ukończonych patentów, które jednak ułożone są dopiero dla Czech, Morawii, Szlązka, Austryi, Salcburga, Styryi, Karyntyi i Krainy, Istryi, Tyrolu i Vorarlbergu, a których publikacya temi dniami nastąpi. — Dla królestw Galicyi i Lodomeryi zaś wraz z księtwami Oświecimskiem i Zatorskiem i z Wielkiem księstwem Krakowskiem, dla królestwa Dalmacyi i księstwa Bukowiny zastrzegła sobie rada ministeryalna najłaskawsze pozwolenie przedłożyć projekta konstytucyj krajowych aż po zaprowadzeniu bliskiej już ukończenia politycznej organizacyi tych krajów, gdyż przy tej organizacyi muszą być rozwiązane uprzednie kwestye, bez których niemożnaby wydać regulaminów krajowych.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 3. stycznia. Administracya poczt czyni publiczność podróżującą uważną na potrzebę, aby na zakwitowaniach danych na pocztę rzeczy podała ich wartość, ponieważ w razie opuszczenia tej formalności, podróżujący w wypadkach rozboju lub straty tylko 10 złr. m. k. otrzyma jako indemnizacyę.

Ponieważ w żadnej gałęzi prawodawstwa niezachodzą takie trudności jak w montanistyce, przeto ministeryum kultury krajowej i górnictwa mianowało komisyę do wypracowania kodexu górniczego dla całej monarchii. Mimo wielkich trudności prace tej komisyi znacznie już postąpiły. Do ustawy leśnictwa zbierają się także znaczne materyały.

Ministeryum handlu potwierdziło przedłożone sobie przez stan kupiecki statuta do wyregulowania stosunków między pryncypałami a ich służbą i chłopcami kupieckiemi. Według tych statutów chłopiec wchodzący w naukę kupiectwa ma mieć 14 lat. Nauka trwa trzy do czterech lat. Wszelka praca przechodząca siły fizyczne ucznia, równie jak praca ciężka do niego nienależąca, jako noszenie lub wożenie ciężarów, jest zakazana.

Ministeryum wyznań i oświecenia odnowiło dekretem z dnia 29. z. m. rozporządzenie, aby w szkołach dla ludu oprócz przepisanych książek szkolnych żadnych innych do nauczania nie używano jako książki szkolne bez specyalnego upoważnienia od ministerstwa oświecenia. (Ll.)

(Różnica między robotą około okopów i aresztem fortecznym.)

Wiedeń. Wyroki sądu wojennego skazują częścią na robotę około okopów, częścią na areszt forteczny. Publiczność nieobeznana z prawami wojennego kodexu będzie zapewne ciekawa dowiedzićć się, jaka różnica zachodzi między temi dwiema karami:

Z robotą około szańców połączony jest ten warunek, że za przyjęciem aresztanta do więzienia, odbierają mu wszystko, co ma przy sobie z pieniędzy, sukień, bielizny albo innych efektów do przechowania, i dają mu odzież przepisaną dla aresztantów. Oprócz tego nowo przybyłym obcinają włosy, osądzonego tylko na pięć lat, kują w ważące 3½ funta, a każdego, co na dłużej, jak pięć lat jest

skondemnowany, w ważące 5½ funta kajdany. Aresztant zostaje umieszczony w odosobnionej od wszelkiej spółki, wietrznej, przestronnej i suchej, brukowanej i w żelazne kraty przed oknami zaopatrzonej kazamacie twierdzy; łóżkiem jego jest tak zwany do ścian przymocowany zydel z desek, i tylko w miesiącach zimowych dają mu koc.

Wikt otrzymują aresztańci od sztabowego profosa; reskryptem rady wojennej z dnia 13. lutego 1817 wyznaczono dla nich codziennie ciepłą strawę, a dwa razy w tygodniu mięsną potrawę, złożoną z pół funta mięsa bez kości. Z robotą około szańców połączone jest ciągłe napędzanie do roboty, do której według reskryptu woj. rady z dnia 24. listop. 1816 także następujące należą zatrudnienia: wszelkie przy fortyfikacyach wydarzające się roboty najemnicze, wszelkie przy artyleryi zachodzące roboty, jako to: dźwiganie, ciągnienie, ładowanie i wyładowanie, rąbanie drew, mularska i ciesielska robota, zamiatanie ulic, wyrzucanie śniegu i t. d. — Na robotę około szańców skazują się tylko takie pod wojskowem sądownictwem zostające osoby, których stopień nie równa się przynajmniej stopniowi podporucznika.

Areszt forteczny zależy w tem, że każdy aresztant zostaje umieszczony w osobnej, od wszelkiej spółki przeciętej izdebce fortecznej. Aresztantowi pozostawiają się za jego przybyciem na miejsce kary, suknie które ma na sobie do użytku, tylko pieniądze i inne efekta odbierają się. — Odzież, która w czasie kary okaże się potrzebną, sprawia eraryum tylko wtedy, jeżeli aresztant jest ubogi; fortecznemu aresztantowi pozwolono także używać swego własnego łóżka; jednak pościel jego składa tylko siennik, takaż sama poduszka, prześcieradło i koc wełniany. Aresztantowi niepozwolone są ani wizyty, ani książki ani materyały do pisania. Zresztą komenda forteczna może w ważnych przypadkach pozwolić rozmowę, pisanie listów i czytanie książek pod dozorem; tylko listy powinny być pisane w obecności oficera, a inne książki niemogą być pozwolone, jak tylko, które są całkiem niewinnej treści, zawierające przedmioty religijne, moralność lub modlitwy. — Aresztantowi skazanemu na robotę forteczną wkładają na rękę i nogę lekkie kajdany tylko wtedy, jeżeli go wyrok wyraźnie na to skazuje. Wychodzenie z więzienia pozwolone jest tylko za rozporządzeniem lekarskiem. — Codzienny przez sztabowego profosa dostarczany wikt składa się z porcyi chleba codziennie, ciepłych potraw z jarzyny albo mąki z mięsem zmieszanych. Na wyżywienie wyznaczono codzień ośm krajcarów, które od 16. listopada 1820 w m. k. wypłacają. Według tego wymiaru obowiązany jest aresztant do wynagrodzenia kosztów, równie jak i wydatków na drzewo, światło i bieliznę. Na napój jest tylko woda pozwolona. Na areszt forteczny skazują się wyżsi oficerowie i partye ze stopniem oficerskim. — Jak z robotą około szańców tak z aresztem fortecznym połączona jest utrata wszystkich orderów i innych przywilejów. Kary zaczynają się od dnia publikacyi wyroku wojennego sądu. Po upływie czasu kary, oddają się aresztanci władzom politycznym dla odesłania ich do domu. Osoby żeńskiej płci nie mogą być skazane na robotę przy okopach, lecz oddają się na pewny czas do kryminału, a żony oficerów do fortecznego aresztu.

(Organizacya sądownicza i polityczna.)

Praga, 1. stycznia. Krok za krokiem zbliżamy się do konstytucyjnego życia. Również i wyższa administracya sprawiedliwości przywiedziona jest w naszym kraju koronnym do zamierzonego celu, a to przez obsadzenie urzędów sądowniczych. Dobra to zresztą przepowiednia, że dzień 1. stycznia powitał nas instytucyami, a nowy rok stanowi niejako złoty pomost do przejścia z tymczasowego — do dobrze uporządkowanego, spokojnego i swobodnego życia politycznego. Rząd porządkując również i sprawy państwa jurydyczne, daje nam to przekonanie, że chęci jego są dobre i że uważa to za rzecz potrzebną złożyć w tym roku tyle dowodów przeszłorocznej swej czynności, na ile tylko sił i czasu mu starczyło. Mamy dobrą przyczynę podzielać szczególną radość z powodu dokonanej organizacyi sądowniczej. Widoczną to jest rzeczą, że żadna gałęź administracyi państwa nie istnieje z taką wyłączną korzyścią dla ludu i dla jego bezpieczności, jak właśnie instytut sądownictwa. Celem jego nie jest bynajmniej popierać dążności prywatne lub stronnictw, lecz raczej bronić w ogólności wszystkich bez różnicy przed dowolnością szczególnych osób i stronnictw. (Llod.)

(Ogłoszenie ze strony władzy wojskowej.)

Peszt, 1. stycznia. Tutejsza władza wojskowa wydała następujące ogłoszenie: Wszyscy bawiący tu deputowani byłego sejmu węgierskiego bez wyjątku mają w przeciągu trzech dni podać pisemną wiadomość teraźniejszego mieszkania swego do obwodowej komendy wojskowej, a ci z nich, którzy się dotychczas jeszcze niewykazali swojem zatrudnieniem, mają do podania swego pomieszkania nieochybnie przyłączyć swoje usprawiedliwienie.

Co do nieznajdujących się tu byłych deputowanych pozwala się, aby aż do swego powołania do Pesztu zostali w miejscach teraźniejszego swego pobytu, nakazuje się jednak, aby, jeżeli tego dotąd nieuczynili — pismo usprawiedliwiające niezwłocznie podali do przynależnej obwodowej komendy wojskowej.

Peszt, 30. grudnia 1849.

Z c. k. trzeciej komendy armii. (Ll.)

(Ogłoszenie cywilnego i wojennego Gubernatora Wenecyi.)

Wenecya, „Gazzetta di Venezia“ z 31. grudnia zawiera ogłoszenie J. Excel. p. cywilnego i wojskowego gubernatora i namiestnika dla weneckich prowincyj, barona Puchner, w którem gminy wenecyańskie otrzymują wezwanie, aby jak najspieszniej złożyły wszelkie za rządu rewolucyjnego przysposobione dla uzbrojenia gwardyi narodowej rzeczy, a mianowicie bębny, chorągwie, ładownice i t. d., — a które pod pozorem jakoby podobne przedmioty nie przypadały pod nazwę „broń“, potąd jeszcze nie zostały wydane. Gminy zostają odpowiedzialne za dopełnienie tego rozporządzenia, a c. k. cywilne i wojskowe władze otrzymują zlecenie przypilnować z wszelką surowością wykonania tyczącego się rozkazu. (W. Z.)

(Kurs wiedeński z 5. stycznia 1850.)

Obligacye długu państwa 5% — 95¾; 4½% — 84; 4% — 74¼; 2½% — 50. Akcye bank. 1172. Losy z 1834 roku 173; z 1839 roku — 108½. Akcye kolei półn. 109½.

Ameryka.

(Wiadomości z Zjednoczonych stanów Ameryki północnej.)

Paropływ „Europa“ przywiózł nie wiele tylko wiadomości z Ameryki, a i te nie bardzo ważne. Datowane są z Nowo-Yorku z 15., z Bostonu z 19. W kongresie wszystko jeszcze po dawnemu: mowcy potąd nie obrano żadnego, przeto też i poselstwa od prezydenta nie ma. Kwestya o niewolnikach przyczynia się też znacznie do tej zwłoki. Wzruszenie umysłów objawia się również i po-za salą posiedzeń, a mianowicie pomiędzy ludem. Senat uwiadomił prezydenta, że gotów już jest rozpocząć swe prace; prezydent oznajmił z swej strony, że w tej mierze wyrazi zdanie swoje dnia 17; — zdaje się jednak, że to na tym dniu nie nastąpiło. (Ll.)

Anglia.

(Korrespondencya z Dublina w dzienniku „Times.“)

Londyn, 27. grudnia. „Times“ przytacza korespondencyę z Dublina tej treści, że dzierżawcy gruntowi w Irlandyi zewsząd przysposabiają się do odbycia meetingu, zkąd zamierzają wysłać petycyę do parlamentu o ulżenie smutnego ich położenia. Sposób jednak w jakim promotorowie tych zgromadzeń wzywają w publicznych dziennikach włościan do udziału, wskazuje raczej na to, że nie tak o zaprowadzenie zmiany lecz więcej o zupełne zniesienie czynszu gruntowego dopominać się myślą. Następujący ustęp wyjęty jest z ogłoszonego przez nich wezwania: „W dniu św. Szczepana odbędzie się publiczny meeting, aby parlament wezwać do uwzględnienia stosunków i położenia zajmujących się rolnictwem Irlandczyków, a właścicielom gruntów dać zarazem to zapewnienie, że siebie i dzierżawców zupełnie zrujnują, jeźli nadal jeszcze będą się upierać przy czynszach dzierżawnych do uiszczenia nie podobnych. Precz z czynszami dzierżawnemi — niech żyje taniość i dostatek!“

Londyn, 31. grudnia. Według urzędowego ogłoszenia, nastąpi zagajenie parlamentu nieodmiennie na dniu 31. stycznia.

(„Examiner“ o tak zwanych selfgovernment.)

Londyn, 1. stycznia. „Examiner“ wyraża się o tak zwanych samorządach następnie: „Samorządy (selfgovernment) dla kolonij stanowią jeden z najważniejszych i najbardziej spornych przedmiotów. Jako zasada, — nie byłoby nad nią nic liberalniejszego, nic bardziej pożądańszego: w praktyce jednak wypadałoby je tylko z największą przezornością i ze skrupulatnem uwzględniem każdej szczególnej okoliczności zastosować. W kraju gdzie wszystkie stronnictwa trzymają sobie prawie równowagę, nie są samorządy czem innem, jak tylko wojną domową, zwłaszcza jeźli nie stoją pod dozorującą władzą. Francya dała u siebie w roku 1848 podobny przykład; z Hajti można obecnie wziąć inny znów przykład z samorządu.“ Dziennik pomieniony czyni w dalszym ciągu przegląd różnych angielskich kolonij, a mianowicie w Guiana, Kanadzie, w Indyach wschodnich i na przylądku, umieszczając własne swe w tej mierze uwagi: „W Australii mają samorządy pewne znaczenie; są one tam podobne do wykonania, odpowiedne, nieuchronne. Nie mają tam mieszkańcy odrębnych swych interesów, nie ma niewolników, plantatorów; nie ma tam Oranżystów, spornych narodowości — lecz znajdują się tylko pracowici, przedsiębierczy Anglicy, którzy niepotrzebują, aby ich osobni urzędnicy trzymali na pasku, i którzy własnym od przyrody wytkniętym im torem postępować umieją i będą.

— „Przywodząc tyczący się przedmiot do mowy, wypada w tej mierze zachować różnicę — jak to pan Röbuck zamierza, a nie mieszać wszystkiego razem.“ — „W pewnych epokach rozwoju u ludów nie jest to tyle w mocy narodu jak raczej króla wprowadzać odpowiednie urządzenia i reformy. Jeźli siła ta ulegnie przedwcześnie ograniczeniu, wtedy szkodliwe dla ogółu jednostronne usiłowania niektórych zamożnych, właśnie w te czasy przeważających klas, zdołają wszystkiem zawichrzyć, — a na to nazwa „samorządów“ nie jest już właściwa, i raczej byłoby to jej nadużyciem.

Francya.

(Dalszy ciąg obrad w zgromadzeniu prawodawczem na d. 31. grudnia.)

Paryż, 1. stycznia. W dalszym toku dyskusyj na wczorajszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego powstała między członkami izby wielka senzacya podczas mowy ministra sprawiedliwości, który, jakieśmy już donieśli, rozwodził się w żalach na komisyę z powodu jej zachowania się w kwestyi La Plata i z powodu roli jaką rządowi chciała narzucić. Lecz zdziwienie doszło do najwyższego stopnia gdy Daru referent komisyi oświadczył, że proponowane przez komisyę postępowanie w rozmaitych formach da się uskutecznić bez uciekania się aż do otwartej wojny. Na to oświadczenie

wielki powstał krzyk, członkowie lewej strony zażądali niezwłocznego zamknięcia dyskusyi, która według ich zdania tak niegodny zgromadzenia wzięła obrót. Zgiełk był nie do opisania a posiedzenie musiano na dłuższy czas przerwać. Po powtórnem rzzpoczęciu dyskusyi zażądał Larochejaquelin jeszcze raz od ministra sprawiedliwości dokładnego i kategorycznego oświadczenia, ponieważ mowa jego niedokładnie wyjaśniła większej części zgromadzenia istotne zamiary rządu. Minister Rouher oświadczył iż rząd chce wejść w układy i zarazem poczyni energiczne kroki do zabezpieczenia bytu obywateli francuskich w Montevideo. Emanuel Arago żąda aby dokładnie oznaczono stan kwestyi. Referent Daru oświadcza się być upoważnionym do wyraźnego sformułowania zdania wydziału: wydział chce zbrojnych układów, jak niegdyś w Marokko i na wzór układów admirała Mackon w La Plata. J. Favre bierze to dwuznaczne wyrażenie pod krytykę i konkluduje, iż tu po prostu idzie o pokój lub wojnę. Zamknięcie debaty uchwalono i przystąpiono do głosowania. Wola zgromadzenia co do wojny lub pokoju może być wyrzeczoną tylko w formie dodatku do wniosku rządowego względem pozwolenia kredytu na zapłacenie subsydyów dla Montevideo. Takich dodatków wniesiono cztery za wojną a jeden za pokojem żądając ratyfikacyi traktatu pana Lapredour. Poprawkę pana J. Favre, mocą której rząd się wzywa, aby zabezpieczył niepodległość republiki oryentalnej, odrzucono słabą większością głosów. Uważano że Thiers głosował za tą poprawką. Głosowanie nad poprawką dep. de Rancé, według której ministrom wojny i marynarki ma być zaasygnowana suma dziesięciu milionów, aby w razie potrzeby z bronią w ręku poprzeć układy toczące się między republiką argentyńską a francuską, było dwa razy wątpliwe. Thiers i część ostatecznej prawej strony głosowali za tym wnioskiem, lecz prawa strona i centrum przeciw niemu. Musiano przeto przystąpić do poimiennego głosowania. Z pomiędzy 627 głosów okazało się 315 za rozpoznaniem projektu pana Rancé, 314 przeciw temu, co jednak prezydujący ogłosił z tą uwagą, że łatwo mogły zajść myłki, które się przy zestawieniu nazwisk okażą. Resztę poprawek odrzucono. Zgromadzenie rozeszło się o 6 godzinie.

(Poczta francuska z dnia 1. stycznia.)

Paryż, 1. stycznia. Margrabia d'Azeglio, synowiec sardyńskiego prezydenta rady ministeryalnej i sardyński sprawujący interesa w Londynie, otrzymał od prezydenta republiki francuskiej krzyż komandorski legii honorowej za odznaczenie się w czasie interymalnego sprawowania tego urzędu przy republice francuskiej.

Wczoraj doręczono jenerałowi Changarnier szpadę honorową. Na brzeszczocie umieszczony jest następujący napis: „Obrońcy porządku jenerałowi Changarnier“ a na stronie odwrotnej: „16. kwietnia 1848, 29. stycznia, 13. czerwca 1849.“ Rękojeć przedstawia porządek depcący hydrę anarchyi. Obadwa brylanty zdobiące rękojeć są podarunkami od księżnej Matyldy Demidoff i od prezydenta republiki.

Minister robót publicznych oznajmił komisyi finansowej co do kolei żelaznej z Paryża do Avignon, że rząd zamyśla koncesyę całej linii odstąpić towarzystwu kapitalistów, ta koncesya ma trwać 99 lat. Państwo gwarantuje kompanii 5 procent z kapitału 260 milionów i dzieli z nią zysk, jeżeli 8 procent przewyższy.

Dzisiejszy Monitor zawiera oprócz ogłoszenia kilku ustaw także dekret przyznający nagrodę tym, którzy w pielęgnowaniu chorych w czasie cholery położyli zasługi.

Zaraz po kwestyi La Plata będzie zgromadzenie prawodawcze dyskutować nad kwestyą wyspy Madagaskar.

Dziennik „Toulonnais“ z 27. grudnia donosi: „Parową fregatą „Veloce“ przybył tu admirał Baudin z Civitavecchia. Od pasażerów tego okrętu dowiedziano się o powrocie do Rzymu jenerała Baraguay d'Hilliers, który był u papieża w Portici; mówią, że jenerał cokolwiek upadł na duchu. Dwudziesty pułk liniowy odpłynął z Civitavecchia do Algieru; trzy inne pułki otrzymały rozkaz być w pogotowiu do powrotu do Francyi.“

Na przyszłą wiosnę ma się odbyć w Algierze wielka kampania dla podbicia Kabylów, którzy przy każdem powstaniu w północnej Afryce główną odgrywają rolę.

Słychać, ze Garribaldi na wezwanie jenerała Pacheco znowu wstąpił w służbę wojskową w Montevideo. (P.S.A.)

(Przechód wojska.)

Strassburg. 29. grudnia. Od ośmiu dni miasto nasze ożywione jest wojskiem. Ze zwiniętej dywizyi armii alpejskiej w departamencie wyższego Renu przybywają tu do nas wojska, inne znowu odchodzą. Zdaje się, że rząd znowu chce wzmocnić siłę zbrojną w Paryżu i okolicy. O wojnie zagranicznej nikt już teraz niemyśli, a niektórzy oficerowie dostają nawet urlop na czas pewny. To pewna, że względy finansowe spowodowały rząd do teraźniejszej redukcyi wojska. Nawet w zwyczajnych wydatkach na potrzeby twierdz pogranicznych zaprowadzono teraz oszczędność, którą wielu gani. (Köln. Ztg.)

(Kurs giełdy paryskiej z 2. stycznia.)

Renty 5% 92.60; 3% — 56.70.

Belgia.

(Nowy bank narodowy.)

Bruksela, 31. grudnia. O nowym banku narodowym dowiadujemy się, że na przyszłość ma mu przysłużać prawo wydawania papierowych pieniędzy, a to w miejsce tych, które teraz mają być cofnięte z obiegu. Bank belgijski wymienia asygnaty swoje z kursem przymusowym, „Societé generale“ zaś w części tylko. Zatrzymane mają być w obiegu tylko 20 mil. asygnatów tego stowarzyszenia, lecz i te mają przyjść z czasem do wymiany w oznaczonych wyraźnie terminach. Nowe zresztą asygnaty banku nowego nie otrzymują od państwa gwarancyi, mają być wszakże za okazaniem spłacane. (Ll.)

Włochy.

(Przygotowania dla przyjęcia Papieża.)

Genua, 28. grudnia. „Cattolico“ umieszcza doniesienie z Civitavecchia, jako w tem mieście rownie jak i w Rzymie przygotowują się do solennego przyjęcia J. Ś. papieża.

(Pożyczka toskańska stanowczo przyjęta.)

Florencya, 26. grudnia. Według doniesienia dziennika „Constituzionale,“ zawarta już została stanowczo pożyczka toskańska z domem Bastogi po 87 proc.

(Księżna Parmy powiła córkę.)

Parma, 28. grudnia. Strzały z dział obwieściły wczoraj ludności, że Jej królewicz. Mość księżna Parmy powiła szczęśliwie księżniczkę. — J. Excel. biskup ochrzcił tegoż samego dnia nowonarodzoną księżniczkę przy asystencyi jeneralnego wikarego, przy którejto cermonii przytomny był J. królewicz. Mość książę, tudzież dygnitarze dworu, damy pałacowe i szambelani.

Zastępca Jego Mości króla Neapolitańskiego — jako ojciec chrzestny był J. Excel. senator, margrabia Soragna; chrzestną matką była J. królewicz. Wys. księżna Berry, matka dostojnej położnicy.

Młoda księżniczka otrzymała imiona: Alice, Maria, Karolina, Ferdinanda, Rachele, Giovanna, Filomena. (W. Z.)

(Exces żołnierzy francuskich.)

Rzym, 24. grudnia. W pobliżu mostu świętego Anioła zaszedł wczoraj znaczny rozruch, wywołany przez wyuzdane zuchwalstwo francuskich żołnierzy. Według dawnego zwyczaju nakazuje policya kościelna, aby w święta, a mianowicie podczas adwentu wszystkie kawiarnie i winne szynkownie w czasie nabożeństwa pozamykane były. Żołnierze francuscy nieuważali na ten zakaz, i żądali w jednej austeryi wina, a gdy gospodarz wzbraniał się ich wpuścić, wyłamali drzwi do domu. Chłopcy rzymscy widząc to, pomyśleli sobie, że co jednemu wolno, to i drugiemu niebędzie wzbroniono, i zażądali także, aby ich wpuszczono. Żołnierze sprzeciwili się temu; Rzymianie rzucili się do kamieni, Francuzi dobyli szabel. Natychmiast zbiegł się lud z przyległych ulic i groził że przypuści szturm do domu. Żandarmy, którzy przybyli, utrzymywali, że kiedy Francuzi piją, więc i Rzymianom należy to samo pozwolić, i dla tego pozostali neutralnymi. Lecz gdy coraz bardziej wzmagała się przewaga, zdaje się że republikanie się przelękli; uznali zasadę równości i braterstwa także w praktyce i zajęli niejaką część szynkowni.

Niemce.

(Arcyksiążę Jan z powrotem do Austryi. — Ceremonia z powodu obrania nowych burmistrzów. — Książę Prus do Karlsruhe.)

Frankfurt, 1. stycznia. Arcyksiążę Jan opuścił wczoraj o ósmej godzinie rano wraz z swoją familią nasze miasto, i udał się koleją Nekarską z powrotem do Austryi. Przy dworcu kolei żelaznej było rozstawione austryackie, bawarskie i frankfurtskie wojsko; bandy muzyczne przegrywały austryacki hymn ludu, a wojsko powitało Arcyksięcia dwukrotnym okrzykiem za jego przybyciem i odjazdem, do tych aklamacyj przyłączyło się także wielu u dworca kolei zebranych mieszkańców miasta. — Dziś przedpołudniem przeniesiono, jak zwykle w tym dniu, chorągwie gwardyi narodowej z pomieszkań dwóch burmistrzów, którzy zeszłego roku urzędowali, do pomieszkań burmistrzów nowo-obranych. Lecz do eskortowania chorągwi przybyła zaledwo szósta część odkomenderowanych ludzi; z kompanii pierwszego batalionu ochotników przybyło tylko 20 ludzi, tak, iż wcale nie można było przenieść chorągwi tego batalionu. Komendantura miasta, powierzona od 18. września 1848 jednemu z wyższych pruskich oficerów, zastanowiła była przez cały zeszły rok ćwiczenia naszej gwardyi narodowej. Dla tego też gwardya nie chciała dziś dla samego tylko wyjątku robić paradę. — Jego królewicz. Mość książę Prus opuścił wczoraj miasto nasze i udał się do Karlsruhe.

(Rozwiązanie konstytuanty.)

Frankfurt, 3. stycznia. Senat rozwiązał tutejszą konstytuantę. Ciało prawodawcze ma być wybierane d. 10. b. m. bez różnicy wyznania. (B. Z.)

(Inhibitoryum komisyi centralnej.)

Frankfurt, 28. grudnia. Dzienniki „F. O. P. A. Z., allg. Ztg. i D. Ztg.“ donoszą zgodnie, że komisya związkowa wydała inhibitoryum do rządu würtembergskiego względem zarządzonego ztamtąd zniesienia poczty księcia Thurn- i Taxis, i objęcia tejże na rachunek rządu. Deut. Ztg. dodaje jeszcze w tej mierze: „Podobne inhibitoryum zapowiedziane jest również ze strony przebywających tu delegowanych stanu rycerskiego, pp. Rettig i v. Dewitz, a to względem konstytucyi w. księztwa Meklenburg-Schwerin. Zato p. Harbon odjechał ztąd w niedzielę do Szlezwig-Holsztynu zupełnie zaspokojony, wyrzekłszy wprzód to przekonanie: że prawa księztw spodziewać się mogą ze strony komisyi związkowej silnego poparcia i zastępstwa.“

(Akademia wyższej sztuki ubierania się.)

Drezno. W tutejszej stolicy zaprowadzona będzie „Akademia wyższej sztuki ubierania się." Założycielami tej wszechnicy są panowie marchand tailleur Gustaw, Ad. Müller i Klemm jun.; — celem zakładu „Profesyi krawieckiej" dotąd tak pojedyńczej nadać wyższe wykształcenie, ponieważ w teraźniejszem wykonywaniu swojem już wyszła z obrębu mechanicznego rzemiosła." Podstawą tego wykształcenia akademicznego będzie nowy system brania miary, oparty na prawidłach trygonometrycznych, do których bezpośrednio zastosowana będzie konstrukcya rozmaitych krojów sukien. „Akademia wyższej sztuki ubierania się" przeznaczyła oprócz tego 500 talarów w nagrodę dla wynalazcy systemu stosowniejszego do nauki i do praktyki, aniżeli system trygonometryczny. (Ll.)

(Przywrócenie formułki: „z Bożej łaski.")

Sztutgarda. 1. stycznia. Gazeta Wirtembergska donosi, że według nowego rozkazu z 1. dniem roku 1850 ma być znowu dodawana formułka „z Bożej łaski" do imienia i tytułu króla Jego Mości.

(Przyjęcie pruskiej musztry.)

Manheim, 29. grudnia. Zostającą przez dłuższy czas bez roztrzygnięcia kwestyi: czyli dotychczasowy sposób musztry ma być zatrzymany, lub też z przyjęciem pruskich uniformów i musztra pruska wprowadzona, — roztrzygnięto teraz na korzyść Prus. Zaczem każdy oficer badeński obowiązany jest do obeznania się z regulaminem pruskiej musztry — z roku 1847. (O.P.A.Z.)

(Exces żołnierzy na balu.)

Darmstadt, 29. grudnia. Gazeta drezdeńska donosi: 27. b. m. chciało towarzystwo śpiewaków w Oberschlema wyprawić bal za pozwoleniem zwierzchności. Pomiędzy 7 i 8mą godziną wieczorem przyszło kilkunastu żołnierzy z dobytemi szablami przede drzwi sali żądając wstępu do niej. Gdy zaś im odpowiedziano, że to zabawa prywatna, i że przeto dzisiaj wpuszczeni być niemogą, krzyknęli: „Musicie nas wpuścić!" Poczem wpadli z wrzaskiem do sali, rzucili się pomiędzy zgromadzenie jak dzikie zwierzęta i poczęli siec i kłuć każdego, ktokolwiek pod rękę im się nawinął. Jeden z gości otrzymał cięcie w głowę nawet wtedy jeszcze, gdy już patrol nadbiegła. (Br. Zg.)

(Konwencya Prus z Hamburgiem.)

Hamburg, 30. grudnia. Na wzór istniejącej pomiędzy Prusami i Lubeką konwencyi wojskowej, zawarły teraz Prusy podobną konwencyę z Hamburgiem, która z wiosną roku przyszłego ma być wprawadzoną w życie. Skutkiem tego zajmą się Prusy reorganizacyą naszego kontyngensu i milicyi miejskiej a wojsko ćwiczone podług regulaminu pruskiego podlegać będzie pruskim ustawom wojskowym. Wtedy zapewne i załoga nasza zostanie przeniesiona na inne miejsce. (Br. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 2 stycznia.)

Met. Austr. 5% — 85¼. Akcye bank. 1255. Sard. 33. Hyszp. 3% — 29¼. Polskie 300 — 116¼; 500 — 80¾.

(Kurs giełdy berlińskiej z 5. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 107 L. Oblig. długu państ. 89¼ L. Akcye bank. 93. Pols. listy zast. 95½. Pols. 500 — 81 L.; 300 — 116¾. Frydrychsdory 13 1/12. Inne złoto za 5 tal. 12¼. Austr. bank. 91¼.

Rzecz domowa.

Protokół

piętnastego posiedzenia wydziału miasta Lwowa z d. 13. grudnia 1849
Przewodniczący: C. k. radzca gubernialny Höpflingen-Bergendorf, jako przełożony magistratu.
Sekretarz: Gregorowicz, sekretarz magistr.
Obecnych członków wydziału: 65.

1) Odczytany protokół ostatniego posiedzenia w jednem miejscu poprawiono i przyjęto.

2) Przewodniczący oznajmia, iż w przeszłym tygodniu znowu 230 złr. 57 kr. m. k. na zasilenie funduszu miejscowego inwalidów przez c. k. rząd krajowy wpłynęło, a mianowicie: za wpływem pana burm. Niewiadomskiego z kasy miejskiej w Drohobyczy 50 złr. —

od tamecznych mieszkańców chrześciańskich . . .	47 złr.	12 k.
„ „ starozakonnych . . .	104 „	— „
od urzędników tamecznego zarządu kameralnego . .	14 „	45 „
z powodu uroczystości otworzenia nowej szkoły w Starejsoli od robotników żupy	6 „	15 „
od przełożonego żupy p. Wojciecha Lorenz . . .	3 „	45 „
od komisarza obwodowego p. Czermak	5 „	— „

Wydział postanawia oświadczyć gminie drohobyckiej, i wszystkim dawcom stosowne podziękowanie.

3) Zawiadomienie przewodniczącego, iż 15. grudnia 1849 r. o 12tej godzinie w południe, c. k. miernicy katastralni rozwiną w sali ratuszowej plany miasta Lwowa, a zatem członkowie wydziału chcący takowe oglądać, tam się zejść mogą — powzięto do wiadomości.

4) Na wniosek członka wydziału Kajetana Jabłońskiego silnie poparty: aby członkowie wydziału obrządku rz. katolickiego na fundacyjnem nabożeństwie N. P. Maryi, w katedrze tutejszej od 8. grudnia 1849 rozpoczętem, licznie bywali, zaprosił przewodniczący członków wydziału, aby się na nieszporach w sobotę o wpół do 6tej w kościele katedralnym licznie zebrali; co się zaś tyczy kar na nieobecnych, odesłano wniosek do sekcyi 1 do rozpoznania.

5) Sekretarz mag. Gregorowicz referuje za sekcyę finansową — wniosek tejże sekcyi poparty przez księcia Sapiehę, i p. Krzeczunowicza, względnie rozszerzenia zakresu działania tej sekcyi ograniczonego paragrafem 57 porządku czynności dla wydziału miejskiego, oddano sekcyi 7mej do rozpoznania i przedłożenia wydziałowi.

6) Należytość za zrobienie 200 gałek białych i czarnych do balotowania podczas posiedzeń, tokarzowi wypłacić zezwolono.

7) Podobnie i wypłatę należytości 22 złr. za cztery fiakry przez 33 godzin używane przy objeżdżaniu miejskich gościńców przez członków sekcyi budowniczej.

8) Wniosek sekcyi finansów względnie podwyższenia pauszalu na światło dla urzędników magistratu politycznego i cywilnego z powodu podrożenia swiec łojowych, przyjęto od 1. listopada 1849.

9) Z powodów przez sekcyę zdrowia spólnie z sekcyą finansów przytoczonych, wydział przeszłoroczną uchwałę, na mocy której posada akuszerki miejskiej z roczną płacą 200 złr. miała być z budżetu wyłączoną — znosi, z tem atoli zastrzeżeniem, aby akuszerka miejska nad swojem mieszkaniem tablicę wywiesiła z napisem: „NN. akuszerka miejska, udziela pomoc ubogim bezpłatnie" — tudzież aby dzienniki swoje kwartalnie przedkładała.

10) Zgromadzenie zezwala, aby kwota konkurencyjna do kosztów reparacyi plebanii przy kościele ś. Mikołaja o. ł. z patronatu na miasto przypadająca 1708 złr. 43¾ kr. m. k. do kasy cyrkularnej spłaconą była.

11) Wniosek sekcyi finansów względnie wynagrodzenia właścicieli domów podczas bombardowania 2. listopada 1848 spalonych, nastręczył sposobność do obszernych debat, które się na tem skończyły, iż wybrano przez aklamacyę komisyę, która ten wniosek dokładniej rozpozna, o stanie majątku i stosónkach tabularnych każdego właściciela wiadomości zasiągnie, a potem swój projekt wydziałowi przedłoży.

Koniec posiedzenia o godzinie 8mej wieczór.

Kurs lwowski.

Dnia 9. stycznia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	13	5	16
Dukat cesarski	5	16	5	19
Półimperyał zł. rosyjski	9	8	9	11
Rubel śr. rosyjski	1	45½	1	46½
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	2	100	12
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	6	100	30

(Kurs wekslowy wiedeński z 5. stycznia.)

Amsterdam 156½ l. 2. m. Augsburg 111¾ p. uso. Frankfurt 111 p. 3. m. Genua 128 p. 3. m. Hamburg 164 l. 2. m. Liworno 108½ p. 2. m. Londyn 11.10. p. 2. m. Medyolan 100 l. 2. m. Paryż 133 l. 2. m. Agio duk. ces. 19¼. Napoleond. 9.4. Szufrynów 15.50. Agio śrebra 11¼.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. stycznia. W. Jachimowicz Grzegorz, biskup r. g. z Przemyśla. — Hr. Krasicki Karol, z Baranowa. — Hrabina Karnicka Evelina, z Rogużna. — Skrzyński Franciszek, z Krosienka. — Żukiewicz Konstanty, z Steniatyna. — Chyliński Maryan, z Rakowy. — Niezabitowski Napoleon, z Nakła. — Stobiecki Leon, z Berteszowa. — Malczewski Juliusz, z Skwarzawy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. stycznia. Marszycki Eustachy, do Liska. — Obniski Wiktor, do Mycowa.

Spostrzeżenia meteoroligiczne we Lwowie.

Dnia 9. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28." 2.‴ 10⁗	— 10,3	—8°	połud. wsch.	Pochm. śnieg
2 god. pp.	28. 2. 7	— 8	—10,3°	„ „	„ mgła
10 g. w. w.	28. 2. 6	— 8,5	—	„ — „	„ „

Uwaga: Dnia 10. stycznia o 6. godz. zrana pokazywał Term. —10°

TEATR

Dzisiaj: dramat niem. w 5 aktach: **Die Rose von Sorrent.**

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.